

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

ΣΤ΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Με δυο τροχούς ταξιδεύω»

Συγγραφή: ΜΠΑΛΚΙΖΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Εφαρμογή: ΠΕΤΡΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2013

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας πρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Με δυο τροχούς ταξιδεύω

Εφαρμογή σεναρίου

Πέτρου Κωνσταντίνος

Δημιουργία σεναρίου

Νικόλαος Μπαλκίζας

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Στ' Δημοτικού

Σχολική μονάδα

20^ο Δημοτικό Σχολείο Λαρίσης

Χρονολογία

Από 26-09-2013 έως 01-10-2013

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Στ' Δημοτικού, τεύχος α', ενότητα 1: «Γαζίδια, τόποι, μεταφορικά μέσα».

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 9 διδακτικές ώρες.

Χώρος

I. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

A) Ταυτότητες μαθητών και εκπαιδευτικού: Το παρόν σενάριο απευθύνεται σε μαθητές της Στ' Τάξης του Δημοτικού και επιδιώκει να αναδείξει την ιδιαίτερη σχέση των παιδιών με το ποδήλατό τους, μέσα από μια ποικιλία δραστηριοτήτων.

B) Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν βασική εξοικείωση με τη χρήση του Η/Υ και ειδικότερα με τη χρήση των προγραμμάτων: επεξεργαστή κειμένου, φυλλομετρητών, μηχανών αναζήτησης, λογισμικού εννοιολογικής χαρτογράφησης.

Γ) Προεργασία του εκπαιδευτικού: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και, πριν από την εφαρμογή του σεναρίου, να επισκεφτεί όλους τους προτεινόμενους ιστότοπους, προκειμένου να ελέγξει ότι είναι ενεργοί.

Δ) Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Το σενάριο υλοποιείται στο εργαστήριο πληροφορικής του σχολείου. Για την εφαρμογή του απαιτείται η ύπαρξη ηλεκτρονικών υπολογιστών ισάριθμων με τις ομάδες εργασίας των μαθητών, σύνδεσή τους με το Διαδίκτυο και βιντεοπροβολέας.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Νικόλαος Μπαλκίτζας, «Με δυο τροχούς ταξιδεύω», Θεσσαλονίκη 2013.

Πραγματοποιήθηκαν όλες οι δραστηριότητες του αρχικού εκτός από δύο του 4^{ου} φύλλου εργασίας.

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το ποδήλατο, από τότε που ήμασταν εμείς παιδιά, μέχρι και τους σημερινούς πιτσιρικάδες, είναι ένα δώρο – όνειρο που για κάποιους εκπληρώνεται και για κάποιους άλλους όχι. Η σχέση των παιδιών με το ποδήλατό τους είναι ιδιαίτερη, γι' αυτό και έχει περιγραφεί σε ποιήματα, τραγούδια, ταινίες, πίνακες ζωγραφικής. Με θέμα, λοιπόν, το ποδήλατο ποικίλες δραστηριότητες θα δώσουν την αφορμή για την επίτευξη γλωσσικών στόχων μέσω δραστηριοτήτων, όπως: ανάλυση ποιήματος, συγγραφή ιστορίας με αφορμή έναν πίνακα ζωγραφικής, περιγραφή συναισθημάτων για το ποδήλατο με αφορμή σχετική ταινία, παραγωγή περιληπτικού γραπτού λόγου, κ.ά.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Στο παρόν σενάριο γίνεται προσπάθεια αξιοποίησης της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαιδευτική πράξη. Η αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας στην εκπαιδευτική πράξη αποτελεί μια μέθοδο, η οποία στηρίζεται στη συστηματική παρατήρηση έργων τέχνης (ζωγραφική, κινηματογράφος, ποίηση), στο πλαίσιο της εκπαίδευσης (Κόκκος 2009, 1). Η παραπάνω μέθοδος υιοθετεί και στηρίζεται στις απόψεις μεγάλων στοχαστών. Ειδικότερα, υποστηρίζεται ότι:

- μέσω της αισθητικής εμπειρίας ενεργοποιείται το παραμελημένο δεξιό ημισφαίριο, διευκολύνεται η ολιστική και διαισθητική αντίληψη των καταστάσεων και ενισχύεται ο κριτικός στοχασμός επάνω στις αντιλήψεις που έχουμε για την κοινωνική πραγματικότητα (στοχαστές του Palo Alto)·
- η αισθητική εμπειρία είναι σκόπιμο να αποτελεί ένα από τα κεντρικά στοιχεία κάθε εκπαιδευτικής διεργασίας (Dewey, Efland, Gardner, Green, και του Harvard Graduate School of Education)·
- η ολιστική διερεύνηση ενός ζητήματος μέσω της επαφής των συμμετεχόντων με πολλαπλές αισθητικές εμπειρίες ενισχύει καταλυτικά τη μαθησιακή διεργασία (Freire)·
- μέσω της συστηματικής παρατήρησης έργων τέχνης, καλλιεργείται κριτική-στοχαστική διάθεση απέναντι στα γεγονότα (Perkins στο Κόκκος 2011, 82).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να αποκτήσουν βασικές γνώσεις για το ποδήλατο και την ιστορία του·
- να ευαισθητοποιηθούν σχετικά με τη σωστή και ασφαλή χρήση του ποδηλάτου·
- να ανακαλύψουν τις ποικίλες χρήσεις του ποδηλάτου·
- να έρθουν σε επαφή με πίνακες ζωγραφικής·
- να εκτιμούν και να απολαμβάνουν αισθητικά τα έργα τέχνης.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να ασκηθούν στην ακρόαση και στον προφορικό λόγο·

- να εξοικειωθούν διαισθητικά με τον ποιητικό λόγο·
- να κατανοήσουν τον τρόπο με τον οποίο ο ποιητής χρησιμοποιεί τα γλωσσικά μέσα για να προκαλέσει τις εντυπώσεις που θέλει·
- να κατανοούν και να σχολιάζουν το περιεχόμενο, το νόημα, το μήνυμα ενός ποιήματος και να το ερμηνεύουν·
- να αξιοποιήσουν τις γλωσσικές τους δεξιότητες και τις προϋπάρχουσες γνώσεις για την παραγωγή γραπτού και προφορικού λόγου, αλλά και να διευρύνουν τη γλωσσική και γνωστική τους ικανότητα·
- να εντοπίσουν τα δομικά στοιχεία του αφηγηματικού κειμένου και να κατανοήσουν το περιεχόμενό του·
- να γράφουν μια ιστορία με αφορμή έναν πίνακα ζωγραφικής·
- να περιγράφουν προφορικά ένα ποδήλατο από εικόνα που τους δίνεται·
- να επιλέγουν έναν πίνακα ζωγραφικής και να αιτιολογούν την επιλογή τους·
- να γράφουν την περίληψη μιας κινηματογραφικής ταινίας.

Γραμματισμοί

Οι μαθητές/-τριες επιδιώκεται:

- να δομούν έναν εννοιολογικό χάρτη·
- να αναζητούν πληροφορίες που χρειάζονται για μια εργασία τους σε μηχανή αναζήτησης·
- να αντιγράφουν και να επικολλούν ένα κείμενο από το διαδίκτυο·
- να γράφουν κείμενο στον επεξεργαστή κειμένου.

Διδακτικές πρακτικές

Οι μαθητές εμπλέκονται σε δραστηριότητες μέσα από τις οποίες μαθαίνουν να αναγνωρίζουν την αξία της συνεργασίας, να συνεισφέρουν στους σκοπούς της ομάδας και αποκτούν δεξιότητες συνεργασίας και επικοινωνίας.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Αφετηρία για την εφαρμογή του σεναρίου, αποτέλεσε η άσκηση 4 της 1^{ης} ενότητας της *Γλώσσας* με τίτλο «Ταξίδια – τόποι – μεταφορικά μέσα» του α΄ τεύχους της *Γλώσσας* της ΣΤ΄, σ. 10. Σκοπός του σεναρίου είναι, κυρίως, η ανάδειξη της ιδιαίτερης σχέσης που υπάρχει ανάμεσα στα παιδιά και στο ποδήλατό τους, η ευαισθητοποίησή τους σε θέματα ασφάλειας και ο προβληματισμός τους όσον αφορά στη χρήση του.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Οι στόχοι του σεναρίου καθώς και οι δραστηριότητες οι οποίες προτείνονται για την επίτευξή τους περιλαμβάνονται στο [Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών της ελληνικής γλώσσας](#). Ειδικότερα, το Α.Π.Σ. εντάσσει δραστηριότητες όπως η επαφή με έργα τέχνης και καλλιτεχνικές δημιουργίες με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας της προφορικής έκφρασης (ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003, 20), η σύνδεση έργων της λογοτεχνίας με τη ζωγραφική, τη μουσική και άλλες μορφές τέχνης με σκοπό την καλλιέργεια του συναισθήματος καθώς και τον προβληματισμό-διάλογο πάνω σε ποικίλα θέματα (ό.π., 44), η χρήση των Τ.Π.Ε. με στόχο την ευχέρεια πρόσβασης σε πληροφορίες που παρέχονται μέσω του διαδικτύου (ό.π., 18).

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο χρησιμοποιούνται λογισμικά γενικής χρήσης και το Διαδίκτυο. Πιο συγκεκριμένα, χρησιμοποιείται:

α) ο επεξεργαστής κειμένου, για την παραγωγή κειμένων ποιοτικά διαφορετικών από αυτά που παράγονται με τον συμβατικό τρόπο, αφού στο εννοιολογικό επίπεδο η επεξεργασία κειμένου συνιστά μία νέα μέθοδο γραφής, η οποία δείχνει την εξέλιξη στη γραφή και τον αναστοχασμό (Κόμης κ.ά. 2011, 70).

β) το λογισμικό εννοιολογικής χαρτογράφησης, με τη βοήθεια του οποίου οι μαθητές δημιουργούν γραφικές αναπαραστάσεις οργανώνοντας το περιεχόμενο μιας ιδέας, μιας έννοιας κτλ. διευκολύνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τη διερεύνηση και την κατανόησή τους (Μικρόπουλος 2006, 115).

γ) το διαδίκτυο, ως χώρος αναζήτησης πληροφοριών, που συντελείται μέσα σ' ένα συγκεκριμένο σχολικό περιβάλλον, με σκοπό τη διδακτική τους αξιοποίηση (Δαγδιλέλης 2013, 93).

Κείμενα

Ιστοσελίδες:

Παρίσης Παπαϊωάννου, [Εσύ και το ποδήλατό σου!](#).

Παρίσης Παπαϊωάννου, [Διδακτικές προτάσεις](#).

Γιάννης Κ. (μαθητής Γυμνασίου από το Ίλιον), [«Ο καλύτερός μου φίλος... το ποδήλατό μου»](#) (Δημοσιεύθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2013).

ΠΟΔΗΛΑΤισσΕΣ, [Πίνακες ζωγραφικής με ποδηλάτ-ισσ-ες](#).

Women's Cycling, [Το ποδήλατο σε έργα τέχνης](#).

Καλά νέα υπάρχουν! [Ανακύκλωση ποδηλάτων για καλό σκοπό](#) (Δημοσιεύθηκε στις 12/05/2012).

Από το Youtube:

Ταινία, [«Το καναρινί ποδήλατο»](#), Σενάριο-Σκηνοθεσία: Δημήτρης Σταύρακας (Μεταφορτώθηκε στις 07/06/2013).

Ελένη Γκαραγκάνη, Στ2 του Δημοτικού Σχολείου Ελεούσας Ιωαννίνων, [Η ποδηλάτισσα](#), Ποίηση: Οδυσσέας Ελύτης, Μουσική: Μιχάλης Τρανουδάκης (Μεταφορτώθηκε στις 29/05/2008).

Τραγούδι, [Το ποδήλατο](#), Στίχοι: Άρης Δαβαράκης, Μουσική: Χρήστος Νικολόπουλος (Μεταφορτώθηκε στις 23/12/2007).

CyclingSecrets, [Bicycles for Humanity](#) (Μεταφορτώθηκε στις 29/05/2008).

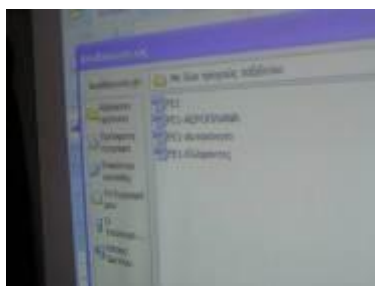

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η & 2η διδακτική ώρα

1^η ημέρα

Η πρώτη ημέρα εφαρμογής ήταν η Πέμπτη 26/09/2013. Το πρώτο δίωρο οι μαθητές οδηγήθηκαν στην αίθουσα Πληροφορικής, μοιρασμένοι σε 5 ομάδες, όπως αυτές προέκυψαν τη Δευτέρα. Τα ονόματα των ομάδων –είχε προβλεφθεί να– σχετίζονται με το θέμα της ενότητας. Έτσι οι 5 ομάδες είναι οι: αυτοκίνητα, ποδήλατα, αεροπλάνα, καράβια, ελέφαντες, τα μεταφορικά μέσα δηλαδή που αναφέρονται στα κείμενα της 1ης ενότητας.

Τεκμήριο 1

Οι μαθητές εξαρχής άνοιξαν το [1^ο φύλλο εργασίας](#), στο οποίο δεν υπήρχε η 7^η Δραστηριότητα όπως στο αρχικό γιατί ήδη οι μαθητές ήταν σε ομάδες και δεν είχε πλέον νόημα, η υλοποίησή της. Μετά αποθήκευσε η κάθε ομάδα στον κοινόχρηστο φάκελο το 1^ο φύλλο εργασίας δίνοντας και το όνομά της παράλληλα (Τεκμήριο 1).

Τεκμήριο 2

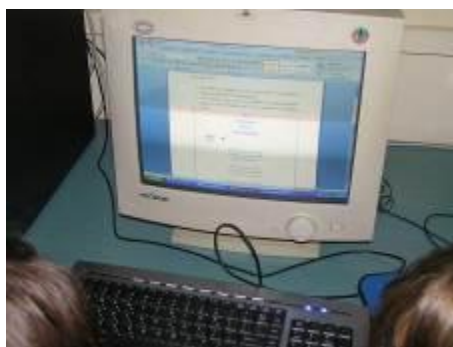

Ξεκινώντας οι μαθητές και σύμφωνα με τη 1^η Δραστηριότητα άκουσαν την [«ποδηλάτισσα»](#). και είδαν τις ζωγραφιές των «συναδέλφων» τους (Τεκμήριο 2). Πολλοί από αυτούς αντιλήφθηκαν το νόημα των στίχων αμέσως, ενώ άλλοι μεταγενέστερα, όταν αναζητήθηκαν οι στίχοι και εντοπίστηκαν (Τεκμήριο 3) και στη

Τεκμήριο 3

συνέχεια επικολλήθηκαν στο έγγραφο όπως ακριβώς προέβλεπε η 2^η Δραστηριότητα (τεκμήριο 4). Αφού διαβάστηκε στην ολομέλεια, οι μαθητές ξεκίνησαν να απαντούν

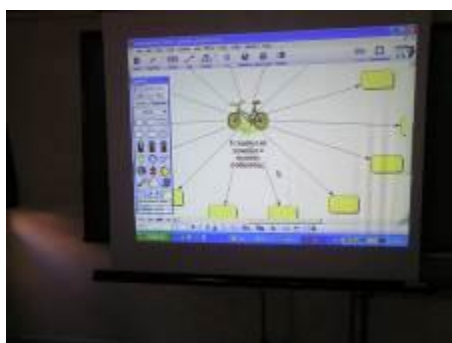
Τεκμήριο 4

στις ερωτήσεις της 3^{ης} Δραστηριότητας γράφοντας τις απαντήσεις μέσα στο ίδιο φύλλο εργασίας, αφού πρώτα κατέγραψαν τις σκέψεις τους σε φύλλα χαρτιού (Τεκμήριο 5). Οι μαθητές στη συνέχεια αποθήκευσαν εκ νέου τα φύλλα εργασίας στον φάκελο FE1 που υπάρχει στα συνοδευτικά αρχεία.

Τεκμήριο 5

Αμέσως μετά οι μαθητές άνοιξαν από τον κοινόχρηστο φάκελο το αρχείο «sostos_podilatis.ist» (Τεκμήριο 6) και άρχισαν σύμφωνα με την 4^η Δραστηριότητα να καταγράφουν στον εννοιολογικό χάρτη τις γνώσεις που έχουν όσον αφορά την ασφάλειά τους ως ποδηλάτες. Στις τρεις ομάδες η συμπλήρωση των πλαισίων ήταν

Τεκμήριο 6

εύκολη υπόθεση, ενώ οι άλλες δύο καθυστέρησαν να καταγράψουν αυτά που σκέφτονταν. Αφού αποθήκευσαν στον κοινόχρηστο φάκελο τα νέα (πέντε) αρχεία, ένα για κάθε ομάδα (βλ. φάκελο «sostos_podilatis») και τα ονόματά τους, οι μαθητές

επισκέφτηκαν την ιστοσελίδα «[Εσύ και το ποδήλατό σου!](#)» (Τεκμήριο 7) για να διαβάσουν κάποιες βασικές πληροφορίες για το ποδήλατο, όπως τον ορισμό, τον εφευρέτη, την παρουσία του στην Ελλάδα κ.λπ.

Τεκμήριο 7

Αμέσως μετά οι μαθητές επισκεπτόμενοι τη σελίδα «[Διδακτικές προτάσεις](#)» (Τεκμήριο 8), είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με πληροφορίες και συμβουλές για το πώς πρέπει να συμπεριφέρονται ως ποδηλάτες, έτσι ώστε να είναι πάντα ασφαλείς. Είναι αξιοπρόσεκτο το γεγονός ότι οι μαθητές έδειξαν αρκετό ενδιαφέρον

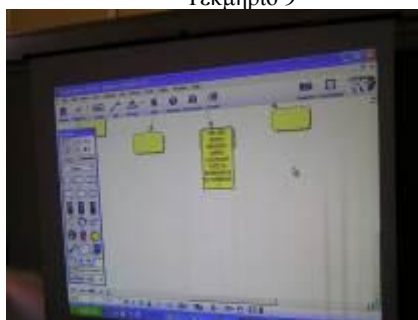
Τεκμήριο 8

για αυτά που διάβάζαν, συζητούσαν και αντέγραφαν (Τεκμήριο 9) στον εννοιολογικό χάρτη όπου προηγουμένως είχαν συμπληρώσει τις πρώτες τους σκέψεις για την ασφάλειά τους ως ποδηλάτες (Τεκμήριο 10). Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο καθυστέρησαν να καταγράψουν τις έννοιες στον χάρτη, οπότε τους ζητήθηκε να «κλέψουμε» λίγο χρόνο από το διάλειμμα, ώστε να ολοκληρώσουν όλες οι ομάδες τη συμπλήρωση (αλλά και τον εμπλουτισμό) του εννοιολογικού χάρτη (βλ. φάκελο «ο sostos_podilatis».

Τεκμήριο 9

Τεκμήριο 10

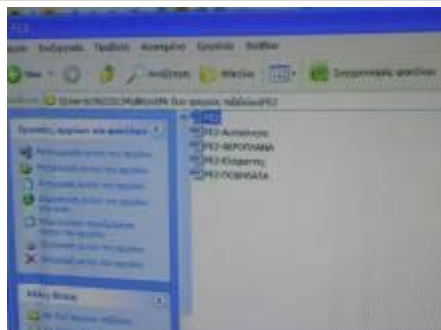
Σε αυτή τη φάση αντικείμενο αξιολόγησης αποτέλεσε το γεγονός της καταγραφής των κανόνων ασφαλούς οδήγησης από τους μαθητές, αλλά πολύ περισσότερο ο εντοπισμός και άλλων στα κείμενα που διάβασαν οι μαθητές. Έτσι ήταν ευκολότερη, απ' ό,τι περιμένει κανείς, η ευαισθητοποίηση των μαθητών σχετικά με την ασφαλή και συνετή χρήση του ποδηλάτου.

3η & 4η διδακτική ώρα

2^η ημέρα

Η εφαρμογή συνεχίστηκε την επόμενη ημέρα, Παρασκευή 27/09/2013. Οι μαθητές άνοιξαν το [2^ο φύλλο εργασίας](#) και ακολουθήθηκε η ίδια διαδικασία όπως και την προηγούμενη ημέρα με το 1^ο φύλλο εργασίας (αποθήκευση πέντε αρχείων με το όνομα της κάθε ομάδας στον κοινόχρηστο φάκελο) (Τεκμήριο 11). Σύμφωνα με την

Τεκμήριο 11

1^η Δραστηριότητα οι μαθητές διαβάζουν την υπόθεση της κινηματογραφικής ταινίας [«Το καναρινί ποδήλατο»](#) (Τεκμήριο 12). Κατόπιν ακολουθώντας τον σύνδεσμο που

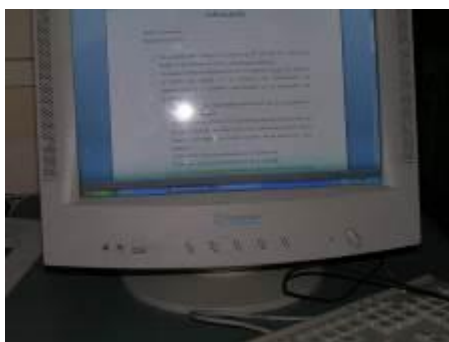

Τεκμήριο 12

προτείνει η 2^η Δραστηριότητα οι μαθητές παρακολούθησαν τα συγκεκριμένα αποσπάσματα από την ταινία (Τεκμήριο 13) και στη συνέχεια απάντησαν στις ερωτήσεις. Μερικοί προτίμησαν πρώτα να σημειώσουν στο χαρτί τις απαντήσεις και μετά να τις γράψουν στο 2^ο φύλλο εργασίας (Τεκμήριο 14).

Τεκμήριο 13

Τεκμήριο 14

Τεκμήριο 15

Αφού οι μαθητές ολοκλήρωσαν τη δραστηριότητα, επισκέφτηκαν το YouTube, για να ακούσουν το «[Το ποδήλατο](#)» με τον Κώστα Μακεδόνα (Τεκμήριο 15). Οι μαθητές απαίτησαν να ξανακούσουν το τραγούδι και βέβαια πραγματοποιήθηκε η επιθυμία τους, αφού κάτι τέτοιο, όπως υποστήριζαν, θα τους βοηθούσε πάρα πολύ να απαντήσουν στις ερωτήσεις της 4^{ης} Δραστηριότητας αν μπορούσαν να διαβάσουν και τους στίχους (Τεκμήριο 16).

Τεκμήριο 16

Στη συνέχεια οι μαθητές ιστοσελίδα και διάβασαν το άρθρο ενός μαθητή με τίτλο «[Ο καλύτερός μου φίλος... το ποδήλατό μου](#)», για να «πάρουν μια ιδέα» για το τι μπορούν να γράψουν για το ποδήλατό τους όπως ζητούσε η 6^η Δραστηριότητα (Τεκμήριο 17).

Τεκμήριο 17

Κάποιοι μαθητές κράτησαν σημειώσεις (Τεκμήριο 18) και κατόπιν «μετέφεραν» τις σκέψεις τους στο 2^ο φύλλο εργασίας. Επειδή οι μαθητές είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τις ΤΠΕ, δε χρειάστηκαν οι τρεις διδακτικές ώρες που προέβλεπε ο δημιουργός του σεναρίου, περιορίζοντας με αυτόν τον τρόπο την εφαρμογή της 2^{ης} ημέρας σε δύο διδακτικές ώρες. Τέλος, οι μαθητές αποθήκευσαν τα πέντε -όσα και οι ομάδες- φύλλα εργασίας στον κοινόχρηστο φάκελο.

Τεκμήριο 18

Οι μαθητές σε αυτήν τη φάση ήρθαν σε επαφή με τον ποιητικό λόγο, τη μελοποίησή του αλλά και τα συναισθήματα που τρέφουν και οι ενήλικες για το ποδήλατό τους. Έτσι μπόρεσαν να γράψουν πιο εύκολα τα συναισθήματα και τις σκέψεις για το ποδήλατό τους.

5η–7η διδακτική ώρα

3^η ημέρα

Η τρίτη ημέρα εφαρμογής του σεναρίου (Δευτέρα 30/09/2013) ξεκίνησε με το άνοιγμα του [3^{ου} φύλλου εργασίας](#) και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων που προέβλεπε. Πριν από την επίσκεψη στις ιστοσελίδες που προτείνονταν με τις δύο πρώτες δραστηριότητες, οι μαθητές αποθήκευσαν το 3^ο φύλλο εργασίας στον κοινόχρηστο φάκελο δίνοντας η κάθε ομάδα το όνομά της (τεκμήριο 19).

Τεκμήριο 19

Στη συνέχεια η κάθε ομάδα επισκέφτηκε πρώτα την ιστοσελίδα «[Πίνακες ζωγραφικής με ποδήλατ-ισσ-ες](#)» και κατόπιν την «[Το ποδήλατο σε έργα τέχνης](#)» όπως προβλέπονταν και ζητήθηκε από τους μαθητές να επιλέξουν έναν πίνακα ζωγραφικής (Τεκμήριο 20).

Τεκμήριο 20

Έπρεπε όμως να δικαιολογήσουν την επιλογή τους περιγράφοντας αυτό που απεικονιζόταν στον πίνακα. Έτσι προέκυψαν πέντε διαφορετικές ιστορίες- παρουσιάσεις, μία από κάθε ομάδα (Τεκμήριο 21), οι οποίες παρουσιάστηκαν μία προς μία στην ολομέλεια (Τεκμήριο 22).

Τεκμήριο 21

Τεκμήριο 22

Αμέσως μετά οι μαθητές –αφού προηγουμένως αποθήκευσαν το 3^ο φύλλο εργασίας στον κοινόχρηστο φάκελο– άνοιξαν το [4^ο φύλλο εργασίας](#) (Τεκμήριο 23), από το οποίο αφαιρέθηκαν τόσο η 1^η Δραστηριότητα, όσο και η 5^η Δραστηριότητα, καθώς θεώρησα ότι στην πρώτη περίπτωση θα ήταν αρκετά χρονοβόρα η διαδικασία

Τεκμήριο 23

καταγραφής των λέξεων, ενώ στη δεύτερη περίπτωση εκτιμήθηκε ότι οι προηγούμενες δραστηριότητες ήταν αρκετές για την προσέγγιση του θέματος της ανακύκλωσης ποδηλάτων και την ταυτόχρονη ευαισθητοποίηση των μαθητών. Έτσι, ακολουθώντας τις οδηγίες της 1^{ης} Δραστηριότητας οι μαθητές παρακολούθησαν το [βίντεο](#) με τα σκίτσα με τη βοήθεια του οποίου γρήγορα αντιλήφθηκαν το θέμα της ανακύκλωσης των παλιών ποδηλάτων. Και βέβαια, όλοι συμφώνησαν ότι θα συμμετείχαν και οι ίδιοι σε ένα τέτοιο εγχείρημα, μιας και ο σκοπός του είναι σπουδαίος (Τεκμήριο 24).

Τεκμήριο 24

Κατόπιν, επειδή εκδηλώθηκε αυξημένο ενδιαφέρον για το θέμα της συζήτησης, οι μαθητές οδηγήθηκαν (κάποιοι το έκαναν νωρίτερα) στην [ιστοσελίδα](#) που πρότείνει η 2^η Δραστηριότητα, για να μάθουν πώς γίνεται η ανακύκλωση των παλιών ποδηλάτων, πού πραγματοποιείται, και ποιο είναι το αποτέλεσμα (Τεκμήριο 25). Οι απαντήσεις δόθηκαν από τους μαθητές στο 4^ο φύλλο εργασίας (Τεκμήριο 27) το οποίο και αποθήκευσαν στον κοινόχρηστο φάκελο (βλ. φάκελο FE4).

Τεκμήριο 25

Τεκμήριο 7

Η φάση αυτή πρόσφερε τη δυνατότητα στους μαθητές να έρθουν σε επαφή με πίνακες ζωγραφικής αλλά και να εξηγήσουν τους λόγους και τα κριτήρια επιλογής ενός από αυτούς τους πίνακες. Ο τρόπος αιτιολόγησης αυτής της επιλογής αποτελεί παράγοντα αξιολόγησης των μαθητών. Σημαντικός επίσης παράγοντας για να

αξιολογήσουμε την εφαρμογή του σεναρίου είναι να εντοπίσουμε την επιρροή της στην ευαισθητοποίηση των μαθητών σε θέματα ανακύκλωσης παλαιών ποδηλάτων και στη βοήθεια που πρόσφερε στο να αποκτήσουν οι μαθητές περισσότερες γνώσεις πάνω σ' αυτό το θέμα.

8η & 9η διδακτική ώρα

4^η ημέρα

Η χρονική «συμπύκνωση» του 3ου και 4ου φύλλου εργασίας τη Δευτέρα (3η ημέρα εφαρμογής) πραγματοποιήθηκε για να εξοικονομηθεί χρόνος, έτσι ώστε να ικανοποιηθεί η παράκληση των μαθητών να δούμε ολόκληρη την ταινία «Το καναρινί ποδήλατο». Φυσικά δεν υπήρχε άρνηση, μιας και η συγκεκριμένη ταινία και σχετική με το θέμα του σεναρίου είναι, αλλά και ενδιαφέρουσα από την άποψη των στάσεων ζωής που αναδύονται στην εξέλιξή της (Τεκμήριο 27). Ως «αντάλλαγμα» οι μαθητές

Τεκμήριο 26

δέχτηκαν μετά το τέλος της προβολής η κάθε ομάδα να γράψει μια περίληψη-παρουσίαση της ταινίας στο πρότυπο αυτής που είδαν οι μαθητές στο Ψηφιακό Σχολείο την πρώτη ημέρα εφαρμογής (Τεκμήριο 28). Όλα τα κείμενα που γράφτηκαν σε χαρτί βρίσκονται με τη μορφή αρχείου εικόνας στον φάκελο «Perilipsi tainias».

Η προβολή της ταινίας και μάλιστα με την προτροπή των μαθητών είναι ένα δείγμα της άποψης που υποστηρίζει ότι η προβολή ποιοτικών (ελληνικών) ταινιών είναι πολύτιμο εργαλείο στα χέρια του εκπαιδευτικού, αφού με την παρακολούθησή τους από τους μαθητές μπορούμε να επιτύχουμε αρκετούς από τους στόχους που αναλόγως τίθενται.

Τεκμήριο 27

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

1ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στο Youtube για να δείτε και να ακούσετε το μελοποιημένο ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη «[Η ποδηλάτισσα](#)».
2. Να αναζητήσετε τους στίχους του ποιήματος στη μηχανή αναζήτησης [Google](#), να τους αντιγράψετε και να τους επικολλήσετε στο παρακάτω πλαίσιο.

-
3. Να το διαβάσετε στην τάξη και να προσπαθήσετε να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:
    - Ποιο είναι το θέμα του ποιήματος;
    - Τι συνέβη στην ποδηλάτισσα; Από πού φαίνεται;
    - Ποιο είναι το νόημα των δύο τελευταίων στροφών;
    - Πώς καταλαβαίνετε τη φράση «...στους ουρανούς άναψαν τα φανάρια τους».
    - Εσείς είχατε ή είδατε κάποιο ατύχημα με ποδήλατο; Περιγράψτε το.
  4. Ανοίξτε από τον κοινόχρηστο φάκελο το αρχείο `sostos_podilatis.isf`. Να καταγράψετε στον εννοιολογικό χάρτη με κεντρική έννοια «Τι πρέπει να γνωρίζει ο σωστός ποδηλάτης;» όλες τις γνώσεις που έχετε για την ασφάλειά σας ως ποδηλάτες.
  5. Να μεταβείτε στην αρχική σελίδα της ιστοσελίδας [Εσύ και το ποδήλατό σου!](#), στην οποία θα βρείτε κάποιες βασικές πληροφορίες για το ποδήλατο (ορισμό, εφευρέτης, «το ποδήλατο στην Ελλάδα», ετυμολογία της λέξης).

6. Να μεταβείτε στη σελίδα [Διδακτικές προτάσεις](#), όπου θα βρείτε χρήσιμες πληροφορίες για το πώς οδηγώ το ποδήλατο, πώς μεταφέρω αντικείμενα, ποιος πρέπει να είναι ο εξοπλισμός μου κ.λπ.
7. Να μεταβείτε στον αρχικό εννοιολογικό χάρτη και να τον συμπληρώσετε σύμφωνα με αυτά που μόλις μελετήσατε.

[επιστροφή](#)

2ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στο γ' τεύχος της Γλώσσας της ΣΤ' (ενότητα 15, σ. 40) και να διαβάσετε την υπόθεση της ταινίας [«Το καναρινί ποδήλατο»](#).
2. Να παρακολουθήσετε αποσπάσματα από την παραπάνω [ταινία](#), που δείχνουν τη σχέση του παιδιού με το ποδήλατό του. Συγκεκριμένα, να παρακολουθήσετε τα παρακάτω αποσπάσματα και να απαντήσετε στις ερωτήσεις:
  - 21.01 – 21.17: Να παρατηρήσετε προσεκτικά και να περιγράψετε το ποδήλατο του Λευτέρη.
  - 24.00 – 25.00: Ποια είναι η ιστορία του ποδηλάτου του;
  - 45.02 – 48.00: (ο Λευτέρης διηγείται πώς χάλασε το ποδήλατό του). Ποια είναι τα συναισθήματά του; Τι σας έκανε εντύπωση από τις σκηνές που παρακολουθήσατε;
3. Να μεταβείτε στο Youtube για να δείτε και να ακούσετε το βίντεο κλιπ του τραγουδιού [«Το ποδήλατο»](#) (των Ά. Δαβαράκη & Χ. Νικολόπουλου).
4. Στην επιλογή [Δείτε περισσότερα](#) να διαβάσετε τους στίχους του και να απαντήσετε στις παρακάτω ερωτήσεις:
  - Ποιος είναι ο σκοπός του τραγουδιού; Ποιο μήνυμα θέλει να μας μεταδώσει;
  - Ποια είναι η ηλικία του προσώπου που «αφηγείται»;
  - Ποιες στιγμές της ζωής του αγγίζει και με τι τις συνδέει;
  - Πώς καταλαβαίνετε τη φράση: «Τα ποδήλατά μας, όπως και τα όνειρά μας, ξέρουν από ανηφορίες».

5. Να διαβάσετε το άρθρο ενός μαθητή για το ποδήλατό του με τίτλο [«Ο καλύτερός μου φίλος... το ποδήλατό μου»](#).
6. Να γράψετε τις σκέψεις και τα συναισθήματά σας σχετικά με το δικό σας ποδήλατο.

Το ποδήλατό μου...

[επιστροφή](#)

3ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στην ιστοσελίδα [Πίνακες ζωγραφικής με ποδήλατ-ισσ-ες](#), έναν χώρο για τους φίλους του ποδηλάτου.
2. Να μεταβείτε επίσης στην ιστοσελίδα [Το ποδήλατο σε έργα τέχνης](#), όπου θα δείτε πώς αποτύπωσαν οι ζωγράφοι το ποδήλατο στα έργα τέχνης τους.
3. Η κάθε ομάδα να επιλέξει τον πίνακα της αρεσκείας της και να τον παρουσιάσει στην ολομέλεια. Εξηγήστε με ποια κριτήρια κάνατε την επιλογή σας.
4. Να επιλέξετε έναν από τους πίνακες και, εμπνεόμενοι από αυτόν, να γράψετε μια ιστορία. Ερωτήσεις που θα σας βοηθήσουν, είναι:
  - Τι βλέπω στον πίνακα; (πού, πότε, ποιοι, τι).
  - Τι μπορεί να έγινε πριν;
  - Τι θα ακολουθήσει;

[επιστροφή](#)

4ο Φύλλο εργασίας

Ομάδα:.....

Ημερομηνία:.....

1. Να μεταβείτε στο Youtube για να παρακολουθήσετε ένα [βίντεο](#), στο οποίο περιγράφεται με εικόνες ο δρόμος που ακολουθούν τα εγκαταλελειμμένα ποδήλατα. Προσπαθήστε να απαντήσετε στις ερωτήσεις:
  - Ποιο είναι το θέμα του βίντεο;
  - Περιγράψτε με λίγα λόγια τον δρόμο που ακολουθεί ένα παλιό ποδήλατο.
  - Ποια είναι η γνώμη σας γι' αυτήν τη δράση;
  - Θα συμμετείχατε κι εσείς σε κάτι τέτοιο και γιατί;
2. Να μεταβείτε στην [ιστοσελίδα](#) για να ενημερωθείτε περισσότερο για τη δράση αυτή.
3. Συζητήστε στην ολομέλεια της τάξης για τη δυνατότητα 'ανακύκλωσης' και επαναχρησιμοποίησης ενός παλιού ποδήλατου, για το πώς μπορείτε να του δώσετε μια δεύτερη ευκαιρία, με αφορμή το βίντεο που παρακολουθήσατε, απαντώντας στις παρακάτω ερωτήσεις:
  - Σε ποια χώρα βρισκόμαστε;
  - Πώς χρησιμοποιείται το ποδήλατο στο βίντεο; Γιατί;
  - Ποιες διαφορές εντοπίζετε στη χρήση του σε σχέση με τη χώρα σας;
  - Θα χρησιμοποιούσατε κι εσείς το ποδήλατό σας με τέτοιον τρόπο και γιατί;

[επιστροφή](#)

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Εκτός από την υλοποίηση των προτάσεων που προτείνονται στην ιστοσελίδα [Διδακτικές προτάσεις](#), στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης – Αγωγή Υγείας, όπως αναφέρει ο δημιουργός, μία καλή προέκταση θα μπορούσε να είναι η διεξαγωγή «ποδηλατάδας» με στοιχεία κυκλοφοριακής αγωγής (εφαρμόζοντας τα όσα συνάντησαν και έμαθαν οι μαθητές), κάτι το οποίο ενώ προβλέφθηκε, στο τέλος εγκαταλείφθηκε, διότι 3 μαθητές δεν είχαν, εκείνες τις ημέρες, τα ποδήλατά τους διαθέσιμα. Ακούστηκε η ιδέα του διαγωνισμού επίδειξης με ποδήλατα, γεγονός που αποτελεί ακόμα μία επέκταση του σεναρίου, αλλά η περιρρέουσα ατμόσφαιρα και η γενικότερη κατάσταση δεν το επέτρεψαν να γίνει. Μια άλλη εκδοχή, θα μπορούσε να είναι η συλλογή από τους μαθητές περιεργων εικόνων-φωτογραφιών με θέμα το «ποδήλατο», τονίζοντας ιδιαίτερα τις συναισθηματικές αξίες που αναδύονται μέσα από αυτές. Ένα καλό παράδειγμα και κίνητρο γι' αυτό θα ήταν μια ανάλογη εντυπωσιακή [φωτογραφία](#).

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Η εφαρμογή του σεναρίου, όπως ήταν αναμενόμενο, ευχαρίστησε τους μαθητές, αφού είχε να κάνει με το αγαπημένο τους ποδήλατο και δεν τους δυσκόλεψε σε κανένα σημείο, μιας και οι απαιτήσεις του ήταν «λογικές» και οι δραστηριότητες κατάλληλα οργανωμένες. Η λειτουργία των ομάδων ήταν άψογη, χωρίς αυτό να συνεπάγεται και το καλύτερο αποτέλεσμα όσον αφορά την παραγωγή γραπτού λόγου. Πάντως οι μαθητές απόλαυσαν την εφαρμογή, αφού στο τέλος τούς έγινε το χατίρι και παρακολούθησαμε ολόκληρη την ταινία «Το καναρινί ποδήλατο».

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δαγδιλέλης, Β., κ.ά. 2013. *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. Τεύχος 1: *Γενικό Μέρος*. Γ' έκδοση. Αναθεωρημένη και εμπλουτισμένη. Πάτρα: Υ.Π.Θ.Π.Α., Ι.Τ.Υ.Ε. 'ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ'. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.box.com/s/74jd5xpl5m9auz58hjo0> [30.09.2013].

Κόκκος, Α. 2009. Μέθοδος αξιοποίησης της Τέχνης στην εκπαιδευτική πράξη. 1^ο Πανελλήνιο Διεπιστημονικό Συνέδριο Τέχνης & Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης 29-31 Μαΐου 2009. *Η Τέχνη ως εργαλείο εκπαίδευσης για το περιβάλλον. Παιδαγωγικές/Εκπαιδευτικές προσεγγίσεις για το Δάσος/Δέντρο & την Ανακύκλωση*. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://edu4adults.blogspot.gr/2010/09/blog-post_4346.html#axzz2Ye7jotGq [30.09.2013].

Κόκκος, Α. 2011. *Παράλληλα Κείμενα για τη θεματική ενότητα Σύγχρονες Προσεγγίσεις στην Εκπαίδευση Ενηλίκων – ΕΚΕ 52*. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Κόμης, Β. κ.ά. 2011. *Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών για την Αξιοποίηση και Εφαρμογή των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη. Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των εκπαιδευτικών στα Κέντρα Στήριξης Επιμόρφωσης*. Τεύχος 2Α: Κλάδος ΠΕ70. Β' έκδοση. Αναθεωρημένη & Εμπλουτισμένη. Πάτρα: Υ.Π.Δ.Β.Μ.Θ., Ε.Α.Ι.Τ.Υ. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: <https://www.box.com/s/v1vtdqjnzx0h6oijtcrnr> [30.09.2013].

Μικρόπουλος, Τ. 2006. *Ο Υπολογιστής ως Γνωστικό Εργαλείο*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

ΥΠΕΠΘ/Π.Ι. 2003. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών Δημοτικού-Γυμνασίου. ΔΕΠΠΣ της Ελληνικής Γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο. Διαθέσιμο στον δικτυακό τόπο: http://www.pi-schools.gr/download/programs/depps/2deppsaps_GlossasDimotikou.zip [30.09.2013].

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ